

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Reintje De Vos

Hendrik <Van Alkmaar>

Haarlem, 1826

Het kampgevecht.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62132)

Het kampgevecht.

Toen de Koning REINAART zoo gefchoren en ingefmeerd in de kreits zag binnen komen, lachte hij van harte, en zeide: „o Vos! wie heeft u dit geleerd? Gij moogt wel: REINTJE DE Vos heten en zijt hen allen te loos. In alle oorden weet gij een hol te vinden, en helpt dit een en ander u thans, dan is het fraai bedacht.”

REINTJE maakte eene diepe buiging voor den Koning en groette ook de Koningin, met bewijs van eere. Hij betoonde zich welgemoed te zijn en sprong in de kreits; daar stond reeds de wolf met zijne vrienden, die allen aan REINTJE het ergste gunden, en zeer vertoornd over hem spraken.

De kreitsbewaarders, de *Luipard* en de *Los*, bragten de beelden der Heiligen in den kring, en nu moesten de wolf en de vos bezweeren, om welke reden zij aldaar in het kampgevecht kwamen. IZEGRIM zwoer het eerst: dat REINTJE een verrader, en dief en een moordenaar was, verder een echtbreker en een schelm, en dat het nu om lijf en leven zoude gaan.

REINTJE zwoer in dezelve kreits: dat de wolf
een

Dat de wulv swore einen falschen eid,
 He swôr ôk, dat Ifegrim de here
 Up òm loge unde unrigtig were,
 He fholde nummer wâr maken den eid!

Do spröken de dâr bewareden den kreit:
 Dôt, wat ji fhuldig to dônde syn;
 De regtfârdig is, werd drade wol fhyn!
 Do gingen út, beide klein unde groten,
 Men desse twe worden binnen besloten.
 De apinne formânde Reinken der wôrd,
 De he fan ör hadde gehôrd.

Reineke sprak mid fryeme môd:
 Ik wêt, ji segen't gërne gôd,
 Nigt to min, ik wil daran;
 Ik hävve wol êr by nagte gân,
 Dâr ik alsodanes hävve gehaled,
 Dat nog nigt al is betaled,
 Darumme ik moſte wagen myn lyv.
 So wil ik ôk jegen dessen ketyv
 Myn lyv nu wagen, unde dôn dat fulve,
 Unde fhänden öme unde alle de wulve.
 Ik hope to eren myn ganzse geslägt,
 Unde wil öme indriven, dat he hyr fâgt.

Sus leten se desse twe allên;
 Dâr mogte men do twe kämpers sên!

Ifegrim kwam mid grotene nide,
 Sine klouwen unde mund dede he up wide;
 He lèp unde sprang dâr sprunge grôt;
 Reinke was ligter dan he to fôt,
 He entfprang öme al dat he kunde,
 Dog êr he dessen kamp begunde,
 Pifsede he finen ruwen start al ful,

Un-

een valschen eed had gezworen, dat hij hem be-
loog en onregtvaardig handelde, en dat hij zijn
eed nooit zoude kunnen waar maken.

Vervolgens spraken de kreitsbewaarders: „Doet
nu, wat gij schuldig zijt. Het zal wel spoedig
blijken wiens zaak regtvaardig is.” Daarna tra-
den allen, groot en klein, buiten het strijdperk.
Partijen werden ingesloten, en de apin herinner-
de nog aan REINTJE de les, welke hij vroeger
gehoord had. Hij hernam vrijmoedig: „Ik weet
het, hoe gij gaarne zult zien, dat het goed gaat.
Vrees niet, ik zal mij wel redden. Ik heb wel-
eer bij nacht avonturen gewaagd en wel iets ge-
haald, hetwelk nog niet betaald is met gevaar van
mijn leven; zoo zal ik mijn lijf nu ook tegen dezen
schelm zetten, en hem en alle wolven te schande
brengen. Ik hoop mijn geheel geslacht tot eere
te verftrekken, en zal hem inpeperen, wat hij van
mij gezegd heeft.”

Nu liet men hem met den wolf alleen, en nu
zag men de twee kampioenen.

IZEGRIM trad toe in toorn; hij zette den mond
wijd open en vertoonde zijne klauwen; hij liep
en deed wijde sprongen. REINTJE was veel lig-
ter te voet en ontsprong hem telkens. Eer hij
de kamp begon bevochtigde hij zijn staart en vul-
de die met stof en zand. Toen IZEGRIM meen-
de, dat hij zijnen vijand overmocht, gaf REIN
hem

hem

Unde makede öm ful sandes un mul.
 Do Ifegrim menede, he hadde öm wis,
 Do slög Reinke tō mid der pis
 Mid sineme starte einen slag
 Öm in de ogen, dat he nigt en sag.
 Sus seighede he öme in de ogen —
 Dat was fan finen ölden togen:
 Wente Reinkens pise was so kwäd,
 So dat dēme felden was gūd rād,
 Dēme se in de ogen kwam,
 Dēme fulven se syn gefigte nam.
 Reinke hadde toforen Ifegrims kinder
 Hyrmede gedān groten hinder;
 He hadde ön de ogen ütgepist,
 Darfan hyrfor gesproken ist.
 Sus menede he ök Ifegrim to maken blind;
 Wente so wan he kwam jegen den wind,
 So klaiede he dat sand unde mul,
 Unde warp deme wulve de ogen ful.

Ifegrim wifhede, dat dede öm smärte,
 So slög dänne Reinke to mid deme sterte,
 Unde blendede öme so mid der migen:
 Ifegrim begunde dat kwäd to krigen.
 Mid sodaner list dede Reinke flyt:
 So wan he sag, dat he hadde tyd,
 Unde dat deme wulve de ogen tränden,
 So kwam he springen unde sländen,
 Unde blendede öme jo de mēr;
 Darto forwundede he öme ök sēr.
 De wulv wård wol halv dul unde dörde;
 Reinke gav öme nog speie wörde.
 He sprak: her wulv, ji hävven forslunden

Man-

hem met den natten staart zulk eenen streek voor de oogen, dat hij niets konde zien; zoo smartte en beet hem het vocht. Dit was eene van zijne oude vosse-streken; hij wist, dat hetzelfde zoo scherp was, dat daartegen geen raad bleek te zijn, en had IZGRIM's kinderen daarmede blind gemaakt, zoo als reeds vroeger is gezegd. Hij meende zijnen vijand nu ook van het gezigt te berooven, en als deze tegen den wind opliep, krabde hij het zand en stof van de grond, en joeg dit den wolf in de oogen.

IZGRIM veegde zich zoo sterk in zijn gezigt, dat het hem zeer deed, en dan sloeg REINTJE hem op nieuw met den staart, zoo dat hij niets konde zien. IZGRIM kreeg het erg, en nu maakte REIN van zijne listen nog meer gebruik. Toen hij zag het aan tijd te hebben, en dat den wolf de oogen traanden, viel hij aan met herhaalde slagen en sprongen en verblinde zijnen vijand hoe langer hoe meer en verwondde hem deernlijk. De wolf werd half dol, verloor zijn besef, en nu gaf REINTJE hem nog smadelijke woorden. Hij zeide: „Heer Wolf! Gij hebt vele lammeren en andere onnozele beesten verscheurd; ik

Dd

wil

Mannig unſ huldig lam to ſelen ſtunden,
 Darto ôk mannig unnoſel dêr :
 Ik hope, ji dôn it nu nigt mêr.
 Dit is juwer ſelen tomalen gôd,
 Dat ji hyr ſus penitencien dôt.
 Wäſet duldig, it nimt draden ein ende,
 Ji ſint nu komen in Reinkens hände.
 Dog wolde ji bidden unde ſonen,
 Ik wolde juwes levendes ſhonen.

Deſſe wôrde ſprak Reinke mid der haſt,
 Unde hêld dewile Ifegrim faſt
 By ſiner kâlen, unde dede ôm wark;
 Men Ifegrim was ôme alto ſtark,
 He brak ſik lôs mid twên togen.
 Dog taſtede ôme Reinke twiſhen de ogen,
 He forwundede ôme fêr dorg de hûd,
 So dat Ifegrim ein oge ging út.
 Dat blôd lêp ôme over ſine nâſen.
 Umme dit ſprak Reinke: ja, ſo ſholde't wâſen!

De wulv forzagede in ſineme môd,
 Do he ſus ſag ſyn egene blôd,
 Unde dat he ein oge hadde forlôrn:
 He wârd rafende fan grotene torn,
 He ſprang na Reinken, dat he ôm fatede.
 Dat ſulve Reinken nigt ſele batede.
 Ifegrim ſiner ſinârte forgat,
 Unde warp Reinken under ſik plat.
 Reinkens fôrfoete, dat weren ſine hände,
 Dêr krêg Ifegrim ein by deme ende
 In ſine mund Reinkens hand:
 Do wârd Reinken forge bekand.
 He frugtede der hand to gânde kwyt.

Iſe-

wil hopen , dat gij dit in het vervolg niet meer zult doen ; waarlijk het is voor uwe ziel nuttig , dat gij boete doet . Wees geduldig . Gij zijt nu in REINTJE'S handen . Wilt gij om genade bidden en een zoen aangaan dan zal ik u niet aan het leven komen .

Deze woorden sprak REINAART haastelijk , en hij hield IZGRIM inmiddels bij de keel en verschafte hem veel moeite , maar IZGRIM was hem te sterk ; hij maakte zich los na twee rukken . Toen trof REINTJE hem tusfchen de oogen , en wondde hem zoo diep in de huid , dat IZGRIM een oog verloor ; het bloed liep hem over den neus en REIN zeide : „ Ei ! zoo moet het gaan ! ”

De wolf kwam in woede en verzamelde zijne krachten ; toen hij zijn bloed zag en voelde , dat hij het eene oog kwijt was , werd hij razende van toorn , sprong naar REINAART , en greep dezen zoodanig aan , dat het hem bijna duur te ftade kwam .

IZGRIM vergat zijne smarten , en wierp zich op REINTJE , zoo dat hij dezen onderkreeg en eene der voorpooten met den bek vatte .

Nu kwam REINAART in groot lijden ; hij vreesde de voet te verliezen . IZGRIM hield ze wel degelijk vast , en sprak tegen hem met vollen mond : „ O dief ! nu is uw tijd gekomen . Geef

Dd 2

het

Ifegrim hêld faste mid grotene nyd,
 Unde sprak to Reinken mid fulleme munde:
 O dêv! nu is gekomen dine stunde!
 Giv gewonnen, efte ik fla di dôd.
 Dyn bedregend is gewâst to grôt,
 Dyn stovkrasfend, dyn pîsfend, dyn fhërend,
 Dine grote loggen, dyn fâtte smërend!
 Du häst mi so fele misgedân,
 Nigt en fhaltu mi nu entgân.
 Wo faken hävstu mi gefhänded,
 Unde nu myn eine oge forblended!
 Reinke dagte: nu lide ik nôd;
 Geve ik mi nigt, so bin ik dôd:
 Geve ik mi ôk, so bin ik gefhänd,
 Dog ik hävve't tegen òm fordënd.
 Mid sôten wörden ging he òme an,
 He sprak: leve here òm, ik wil juwe man
 Gërne syn fan aller miner have,
 Unde for ju gån tom hilgen grave,
 To allen kârken int hilge land,
 Unde bringen darfan to juwer hand
 Breve unde des avlates so fele
 For ju unde juwer olderen fele.
 Ik wil ju hölden in sodanen eren,
 Gelyk eft ji de pawes to Rome weren;
 Ik wil ju swëren einen eid,
 Juwe knegt to syn in ewigheid;
 Darto al mine angebörne frunde
 Sholen ju denen to aller stunde.
 Dit fägge ik ju by minen eiden;
 Deme koninge wolde ik dit nigt beiden.
 Wil ji sus dôn dit unforwandes,

gewonnen , of ik bijt u dood ; uw bedrog is erg geweest , met het scheeren en smeeren , met het vocht en het stof. Gij hebt mij veel misdaan , maar nu zult gij mij niet ontkomen. Hoe veelmalen hebt gij mij beledigd , en nu hebt gij mij nog een oog uitgerukt.”

REINTJE dacht: nu loop ik gevaar ; geef ik mij niet over , dan bijt hij mij dood ; doe ik het , dan ben ik onteerd. Maar ik heb het aan hem verdiend.

Hij ging hem nu aan met zoete woorden. „ Lieve oom en Heer ! Ik wil uw lijfeigene zijn met alles , wat ik heb. Ik wil voor u naar het Heilige graf gaan en naar alle kerken in het Heilige land ; ik zal van daar vele absolutien en aflaten medebrengen , voor u en voor de zielen uwer ouderen. Ik zal u in eere houden , alsof gij de Paus van *Rome* waart. Ik wil het bezweren uw knecht te zullen zijn tot in eeuwigheid. Alle mijne bloedverwanten zullen u onderdanig zijn ; dit zweer ik u zelf en beloof meer aan u dan aan den Koning. Wilt gij het doen op deze beloften , dan zult gij nog een groot heer worden. Al wat ik vang , zal ik bij u brengen : hoenders , ganzen , eenden en vischen ; voor ik er iets van gebruik , zullen uwe vrouw en kinderen de keure hebben. Ik zal met den uitersten vlijt ten uwen dienste staan ,

Dd 3

en

So wërde ji ein here desses landes;
 Unde al wes ik fus fangen kan,
 Shal êrst to juweme bode stân,
 It fy hõnre, göse, ände, edder fishe,
 Ik wilt ju bringen to juweme dishe:
 Êr ik des jummer bruken shal,
 Sholen juwe wyv unde kinder al
 Den kôr darav hävven alletyd.
 Darto wil ik mid groteme flyt
 Alletyd to juweme live sên,
 Dat ju nummer nèn kwád shal fhèn.
 Ik hete wat lös, unde ji sint stark,
 Hyrmede wil wi dõn dat wark.
 Hõlde wi tosamende, we kan uns shaden?
 De eine mid magt, de ander mid raden!
 Unde wi sint ôk so na geboren,
 Dat sholde sik fan regte nigt gehören,
 Dat wi malkander bestriden sholden,
 Ik hadde node kamp gehõlden
 Tegen ju, hadde ik mogen entgân,
 Men ji sprõken mi to kampe êrst an:
 Do mošte ik, dat ik node dede,
 Dog hävve ik hoveshen gefaren darmede,
 Unde mine magt nigt al bewised;
 Men ik hävve mi meist geprised
 Daran, ju, minen õm, to sparen,
 Anders hadde ji anders gefaren.
 Hadde ik up ju gedragen hât,
 Ji hadden't mid mi fele kwader gehad.
 Hyr is nog nigt fele shade gefhèn,
 Men mid juweme oge — dat is forsên.
 Og! dat fulve is mi so lød!

Dog

en voor uw lijf zorgen, opdat u geen kwaad wedervare; mij noemt men loos, en gij zijt sterk, en alzoo zullen wij veel kunnen uitrigten. Zijn wij vereenigd, wie zal tegen ons bestand zijn? de eene komt met magt, de andere met raad. Wij zijn ook zoo na aan elkanderen verwant; het zoude niet goed zijn, dat wij elkanderen bestreden. Ik ben noode in het kamp gegaan en had u gaarn ontweken, maar gij hebt mij uitgedaagd. Nu moest ik wel tegen mijnen wil handelen, maar ik ben hierbij hoffelijk te werk gegaan en ik heb mijne magt hierbij geenszins ten volle betoond. Ik heb het mij tot den grootsten lof gerekend, om u, mijnen oom, te sparen; anders was het met u erger gegaan. Had ik tegen u haat gedragen, gij zoudt het nog slimmer gehad hebben; thans is er nog weinig leed aangebragt. Uw eene oog — maar dit is een ongeluk; het is mij zelve zoo leed. Het beste is, dat ik eenen raad weet, om u te helpen, en is het eene oog weg, dan hebt gij het groote voordeel, dat gij maar één vengster hebt te sluiten, als gij wilt gaan slapen, daar een ander er twee moet toedoen. Nog wil ik eenen anderen zoen met u aangaan. Alle mijne vrienden, waarover ik iets te zeggen heb, mijne vrouw en mijne kinderen elk naar zijn rang, zullen voor u nijgen, u eere bewijzen, dat de Koning het ziet, en u bidden, dat gij REINTJE vergiffenis verleent en hem door uwe genade laat leven. Ook wil ik in het openbaar bekennen, dat ik u belogen en belasterd heb en u veelmalen heb bedrogen; ook wil ik een

Dog dat bäste is, dat ik wol wêt
 Guden råd, ju mede to heilen;
 Wes ik kan, wil ik mid ju deilen.
 Blivt dat oge danne wäg, unde wërde ji heil,
 So is it ju dog ein gröt fordeil;
 Ji dorven men ein fenster tösluten,
 Wör ji slapen binnen efte buten,
 Där ein ander mot twe tödön.
 Nog wil ik ju dön eine andere sön,
 Went alle mine frunde, där ik over rade,
 Myn wyv, mine kinder, islik nä grade,
 Sholen ju nigen dorg juwé ere,
 Dat it de koning füt unse here,
 Unde bidden, dat ji Reinken forgeven,
 Unde by juwer gnade öm laten leven.
 Ok wil ik bekennen openbär,
 Dat ik hävve sproken unwär,
 Unde hävve fhandliken up ju gelogen,
 Darto mannigwärve bedrogen.
 Ok wil ik ju swären enen eid,
 Dat ik nigt kwades fan ju weit;
 Ik begere ök nergens mid ju to beleden.
 Wat kan ik ju gröter söne beden?
 Döde ji mi ök nu, wat ligt daran?
 So möte ji alletyd ju frugten dan
 För myn slägte, för mine frunde.
 So is it ju bäter in desser stunde,
 Öm, dat ji fyn klök unde wys,
 Unde wärven ju nu ere unde prys,
 Unde dat ji ju nu maken fele frunde,
 De ju denen alle stunde.
 It is mi nu dog nigt tor baten,

Wer

eed zweeren, dat ik niets kwaads van u weet, en ik begeer niet, dat gij mij aangaande iets belijdt. Hoe kan ik u meer tot verzoening aanbieden. Doodt gij mij nu, wat hebt gij er aan. Gij zult altijd in vreeze zijn voor mijn geslacht en mijne vrienden. Het is beter, oom! dat gij thans wijs en verstandig handelt. Gij zult hiermede lof en eere verwerven en velen tot vrienden maken, die u ten allen tijde zullen ten dienste staan; het is mij onverschillig, of gij mij doodt, of in het leven laat!"

Ik en gijke niet teic up die
Wat te konnen doen, wil te wesen
Ore handeling wil ik wel daren
Og, wo tholden mit darme talden
Iete ik di toe mid lodgema talden
Wo tholden enen minnen bodgema
De tike niet lodgema up ege lodgema
In talden, die havelte mit lodgema
In havelte, die talden van lodgema
Is niet ein minner ogen die
De havelte die lodgema minne havelte
Die van an twinnig lodgema
Die talden an niet te lange lodgema
Der ik minnen stem nogte lodgema
Wo tere tholden ik darme darden
Wan ik nu di dede jennige gade
De ik van di havelte talden an talden
Niet ik allene, men die min wye
Die talden die, lodgema, kollen die talden

De talden die wye talden talden die talden
Rojake sine andere hand anders talden

Wer ji mi doden, efte leven laten.

Do fprak de wulv: o falſhe fos,

Wo gërne wereſtu wedder lös!

Were al de werld fan golde rôd,

Kondeſtu mi dé geven in diner nôd,

Ik lete di daromme nigt kwyt!

Du hävft mi gefworen mannige tyd,

Ag, du falſhe untruwe gefelle!

Du geveft mi nigt eine eierfhälle,

Lete ik di lös in deſſer ſtunde.

Ik en paſſe nigt fele up dine frunde;

Wat ſe konnen dôn, wil ik wagen,

Öre fyendfhop wil ik wol dragen.

Og, wo ſholdeſtu mi dänne fokken,

Lete ik di lös mid fodaneme lokken!

Wo ſholdeſtu enen anderen bedregen,

De fik nigt forſtunde up dyn legen!

Du ſprikſt, du hävveft mi geſpârd?

Sü hyrhër, du ſhalk fan kwader ârd!

Is nigt ein miner ogen út?

Du hävft ök forwunded mine hûd

Mër wan an twintig ſteden.

Du leteft mi nigt ſo lange tofreden,

Dat ik minen afem mogte uphalen.

Wo ſere ſholdé ik dänne dwalen,

Wan ik nu di dede jennige gnade,

De ik fan di hävve ſhande unde ſhade,

Nigt ik allene, men ök myn wyv —

Dat ſhal di, forräder, koſten dat lyv!

Dewile de wulv tegen Reinken ſus ſprak,
Reinke ſine andere hand underſtak

De-

De wolf sprak: „ O looze vos! hoe gaarn wenschet gij, dat ik u los liete! Al kondet gij mij eene wereld vol goud aanbieden, ik wil u thans niet laten glippen. Hoe veel hebt gij mij voorheen met eeden beloofd, en gij hebt mij niet voor de waarde van een eijerschaal gegeven. Hoe zoude ik u dan thans los laten? Ik vrees niet erg voor uwe vrienden, en hunne vijandschap. Ik wil het er op wagen, wat zij kunnen doen. O! hoe zoudt gij mij uitlagchen, wanneer ik u op uwe mooie woorden los liet, en hoe velen zoudt gij nog bedriegen, die zich niet hoeden voor uwe leugenen; gij zegt, dat gij mij gespaard hebt; zie hier, gij booze schalk! is het eene oog niet uit, en heb ik in mijnen huid niet meer dan twintig wonden? Gij liet mij geenen tijd om adem te halen. Hoezeer zoude ik mij misgaan, als ik aan u eenige genade schonk, daar ik niets van u gehad heb als schade en schande, en ik niet alleen, maar ook mijne vrouw. Dit zal u nu het leven kosten. Verrader en booswicht!

Terwijl de wolf dit tegen REINTJE zeide, stak deze zijnen anderen voorpoot zoo ver, dat hij hem
grij-

Deme wulve twifhen fine benen ,
 Unde grêp öne fufte , dat was fyn menen ,
 By finen — ja , ik en fägge nig't mër.
 Reinke duvede öme fafte unde fêr.
 De wulv rêp unde begunde to hulen ,
 Do tog Reinke wedder út finer mulen
 Sine hand , de dâr toforen in ftak ;
 Ifegrim hadde grôt ungemak.
 Reinke knêp un tog öm , dat he fhryede
 So fêr , unde dat Ifegrim blöd fpyede.
 Fan pinen brak öme út fyn fwêt ,
 Darto dat he agter ök gliden lêt.
 Reinke , de den wulv fêr hatet ,
 Hadde öm by finen bröderen gefated.
 Mid finen händen unde tänen fo faft :
 Sus kwam up Ifegrim alle de laft.
 He hadde fo grote pinen darav ,
 So dat he fik gans unde gâr begav.
 Dat blöd lêp ut fineme ogen un hövede ;
 He ftorte nedder unde fordövede.
 Hyrför hadde Reinke genomen nên geld ;
 Sêr fafte he öm by den bröderen hêld ,
 He begunde to fleepen unde to tèn ,
 Dat fe it alle mogten fên.
 He knêp öm , he flög , he blaiede , he bêt !
 Ifegrim hulede , he rêp , he fhêt ,
 He drêv also grot misgebêr ,
 Dat fik al fine frunde bedroveden fêr ;
 Se beden den koning , were't öm bekweme ,
 Dat he den kamp dog upneme.
 De koning fprak : dunket ju gôd ?
 Is it ju alle lêv , dat men dat dôt ?

grijpen konde op eene zeer gevoelige plaats — meer zeg ik niet.

REINTJE hield hem aldaar zoo vast en kneep hem zoo erg dat de wolf schreeuwde en begon te huilen, en toen trok de Vos den poot terug, welken IZEGRIM in den mond had. Deze leed groot ongemak. REIN trok en reet hem, dat hij schreidde, ja bloed opgaf. Door pijn brak hem het zweet uit aan alle kanten, en REINTJE bleef hem zoo knellen, met zijne klauwen, dat IZEGRIM deerlijk jammerde. Hij gevoelde zulke pijnen, dat hij het moeste opgeven; het bloed liep hem uit zijne oogen, en langs zijn hoofd, en hij viel neder en bezweek.

REINAART zou om geen geld van het begonnen werk hebben afgezien. Hij hield den wolf vast en begon met dezen te slepen en te trekken, zoo dat alle omstanders het zagen. Hij kneep, floeg, klaauwde en beet zijnen vijand op het ergste. IZEGRIM huilde en schreeuwde, en bedreef allerlei misbaar, zoo dat alle zijne vrienden zich ten hoogste bedroefden. Zij baden den Koning, indien hij het voegzaam oordeelde, de kamp op te heffen, en NOBEL sprak: „Dunkt het u genoeg te zijn, en is het u allen welgevallig, dat de opheffing alsdan geschiede!”

Zoo-

Alfe dit de koning hävven wolde ,
 Dat men den kamp upnemen ſholde
 Twifhen deme wulve unde deme fosfe ,
 Do ging de Lupard mid deme Losfe
 To ön beden in den kreit ,
 So alfe ön de koning dat heit.
 Desse warden den kreit , dat was ör wark.
 Alfe fe kwemen in den park ,
 Tohand ſpröken fe Reinken tö :
 Reinke , de koning but ju to ,
 He wil dit orlog twifhen ju beden
 Upnemen , unde ök wil he ju fheden.
 He biddet , dat ji öme willen upgeven
 Ifegrime , unde laten öme leven.
 Bleve ein fan ju in desseme ſtride ,
 Dat were fhade up islike ſide.
 Ji hävven dog den prys behölden !
 Dit ſpräken hyr bede jung und ölden ,
 Alle de bäſten fallen ju by.
 Reinke ſprak : dank hävven ſi !
 Ik wil dēme koning des gērne hören ,
 Unde dōn , wēs mi mag gebören.
 Ik begāres nigt ſhonre , dan gewonnen ;
 Dog bidde ik , de koning mi wille gunnen ,
 Dat ik minen frunden des ērſten frage.
 Do repen alle Reinkens mage :
 Ja , Reinke , it dunket uns gōd ,
 Dat ji des koninges willen dōt.
 Reinkens frunde kwemen gelopen ,
 Dēr was fele , in groten hopen ,

REINTJE als overwinnaar.

Zoodra de Koning het toestemde, dat de kamp zoude worden opgeheven, gingen de kreitswaarders, de *Panther* en de *Los* in het perk. Zij zeiden tegen REINAART: „ De Koning maakt u bekend, dat hij den twist tuschen u beiden wil eindigen, en u van elkander doen scheiden. Hij verlangt, dat gij IZEGRIM zult los en in het leven laten. Bleef een van beiden dood, dit zoude hem leed zijn. Gij hebt de overwinning behaald; dit zegt elk, jong en oud; en de besten vallen u bij.”

REINTJE hernam: „ Ik ben hun dank schuldig. Ik wil gaarn den Koning gehoorzamen. Ik begeer niets meer dan de overwinning, maar ik hoop, dat de Koning mij zal toestaan, om vooraf de goedkeuring van mijne vrienden te vragen.—” en toen riepen alle zijne bloedverwanten: „ Ja „ REINAART! wij keuren het goed, dat gij den „ wil van den Koning zult volgen.”

REINTJE's vrienden kwamen nu allen toefschieten; men zag er velen in groote hoopen. De
aap,

De greving , de ape , unde ðk de mûshund ,
 Ottere , bevere weren ðk fine frund ,
 Mârter , hermelen , wesselken , âk'horn ,
 Ja fele , de up Reinken hadden torn ,
 Unde mogten ðm toforen nigt nomen ,
 De sag men nu alle to ðme komen .
 Etlike , de over Reinken plâgen to klagen ,
 De spröken nu alle , se weren fine magen ,
 Unde kwemen to ðme mid wyv unde kinder ,
 Grôt , klein , lüttik unde ðk nog minder ;
 Desse tögeden ðme de meiste gunst .
 Dit fulve is nog der werlde kunst .
 Dême it wol gait , hävt fele frund ,
 To dême sprikt men : wäs lange gesund !
 Men dême it misgait , wo fele dër is ,
 Wenig frunde hävt dé , dat is wis .
 So was it ðk hyr , do Reinke wan ,
 Do wolde ein islik by ðme stân .
 Etlike floiteden , etlike fungen ,
 Se blesen basfunen , se flogen dâr bungen .
 Reinkens frunde spröken ðme alle tð ,
 Reinke , spraken se , wäset fro !
 Ji hävven kônliken in desser stunde
 Ju geéred unde alle juwe frunde .
 Wi weren grôt bedroved todëgen ,
 Do wi ju underliggen fegen :
 Dog it slög umme , dat was ein gûd stukke !
 Reinke sprach : ja dat was myn lukke !
 Reinke dankede finen frunden alle .
 Sus gingen se hen mid groteme fhalle ,
 Reinke för ön allen ging
 Mid den kreitwârders för den koning .

Rein-

aap, de das en ook de hond, verders de otter en de bever, de marters, hermelijnen, wezel-tjes, eekhoorns en velen die op hem nijdig waren, en hem geen *Neef* durfden noemen. Nu zag men allen tot hem komen. Anderen, die over hem plagten te klagen, kwamen nu bij hem met vrouw en kinderen, de groote én de kleine tot de allerkleinste toe; elk betoonde hem nu de meeste gunst; elk zeide: „dat hij van zijne maag-schap was. Zoo gaat het nog in de wereld; dien het wel gaat, heeft vele vrienden; aan de-zen wensch men heil en welvaren, maar wien het tegenloopt, die wordt door elk verlaten. Zoo was het ook hier; nu REINTJE het gewon-nen had, nu wilde een ieder bij hem zijn. Som-migen staken de bazuinen of bliezen de fluit, anderen zongen; alle spraken hem aan: „*Neef* REINTJE wees nu verheugd, en vrolijk; gij hebt u dapper gedragen, en u en alle uwe vrienden vereerd. Wij waren zeer bedroefd toen wij u zagen onderliggen, maar de kans keerde en het was een heldenstuk!” Hij zeide: „Ja dit was mijn geluk;” en bedankte verder zijne vrienden.

Met groot gedruisch ging men van daar, REIN-TJE ging voor allen uit en trad vervolgens met de kreitswaarders in, tot voor den Koning.

Hij knielde. NOBEL deed hem opstaan en sprak in het bijwezen van alle de hovelingen: „Gij hebt uwen dag met eere bewaard, REINTJE! ik laat u vrij, terwijl ik verder alle verschil tus-schen u beiden zonder straf op mij neem. Ik zal mijn goeddunken nader bekend maken bij rade

E e

van

Reinke knyede sik för öme nedder;
 De koning hêt öm upstån wedder,
 Unde sprak to öme för alle de heren:
 He hadde finen dag bewared mid eren:
 Hyrumme, Reinke, late ik ju fry,
 Unde alle de fhëlinge neme ik an mi
 Twifhen ju beden ane alle straf,
 Unde wil myn gûddunkend spräken darav,
 By rade fan minen eddelen lüden;
 Dat wil ik also forsegelen hüden,
 Bet dat Ifegrim wedder kan gån,
 So lange fhal it in dage stån.

Reinke sprak: here, juweme rade
 Dëme folge ik gerne fro unde spade.
 Hyr klagede mannig, do ik êrst kwam,
 De dog nü fhade by mi en nam.
 Ifegrim hêld jegen mi partye,
 Darumme repen se alle: *crucifise!*
 Dat mi ein islik to fhaden brogte,
 Se segen, dat men over mi mogte;
 Ein islik wolde Ifegrime behagen,
 Darumme begunden se mene to klagen.
 Se segen, dat Ifegrim up dat pas
 Bät by ju dan ik do was.
 Nemand bedagte regt den ende,
 Edder de regte wårheid kende.
 Se fint gelyk eineme hõp der hunden,
 De eins för einer köken stunden.
 Se stunden fuste up der wagte,
 Eft ön jemand to äten bragte.
 Do segen se üt der köken komen
 Einen hund, de hadde deme koke nomen

Ge-

van de Edelen, en dit laten bezegelen, zoodra IZEGRIM weder zal gaan; zoo lang blijft de zaak in den tegenwoordigen stand.”

REINAART sprak: „Heer Koning! ik zal uwe besluiten, vroeg en laat opvolgen. Hier klaagden velen toen ik in regten verscheen, die nooit schade van mij geleden hadden; IZEGRIM had zich partij gesteld, en nu wilde elk mij in lijden zien; elk wilde mij te schade brengen, toen men zag, dat men mij overmocht. Elk wilde den wolf behagen en nu bragten allen klagten in, ziende dat IZEGRIM te dien tijd, meer bij u in gunst stond, dan ik. Niemand dacht op het einde, of zocht de regte waarheid te kennen.

Het ging hun gelijk een hoop honden, die eens voor eenen keuken omliepen. Zij wachtten of ook aan hun iets zoude worden aangeboden. Zij zagen eenen hond aankomen, die een groot stuk gekookt vleesch aan den kok had ontnomen. Hij had het duur betaald, want de kok wierp hem met kokend water op zijn achterste, en verbrande staart en billen. Hij behield echter wat hij genomen had. Zoodra hij bij de andere hon-

E e 2

den

Gefoden flêfh ein grôt stukke;
 Dog wat it öme to ungelukke:
 De kôk begôt öm fyn agterpart,
 Unde forbrande öm mid heteme water den start.
 Dog behêld he, wat he dâr nam.
 Do he mank de anderen kwam,
 Do spröken fan öme alle de hande:
 Sê, desse hävt den kôk to frunde!
 Set! welk ein stukke dat he öme gav!
 Do sprak he wedder: ji weten dâr nigt av!
 Ji prisen mi fôr, dat ik ju behage,
 Dâr ik ein stukke flêfhes drage:
 Sê mi êrst agter up den stêrt,
 Unde priset mi dänne, est ik des bin wêrd?
 Do se ön do agter besegen,
 Wo he dâr was forbrand todëgen,
 Syn hâr ging öme fuste üt,
 Öme was forbrand unde forfhroied de hûd:
 Ön gruwede dârfôr bede jung unde ölde;
 Nên fan ön in de köken wolde,
 Se lepen wäg, unde leten öm allene.
 Here, hyrmede ik de girigen mene:
 Wan se kômen by geweld,
 Ein islik se dänne to frunde hold;
 Men entfût se fere alle stunde,
 Went se drägen dat flêfh in deme munde.
 Ein ider mot spräken. dat he wil horen,
 Edder he werd beshat unde bes horen.
 Men mot se loven, wol sint se kwäd:
 Sus werd gestärked öre böse däd.
 Ja, al de dit dôn int gemên,
 Wo weinig se na deme ende sên!

Dog

den kwam, zeiden deze: Ziet! deze heeft de kok te vriend; zie welk een stuk hij bekomen heeft. Toen hernam hij: gij kent de zaak niet. Gij ziet mij van voren, en dat ik een stuk vleesch in den mond heb, maar bezie mij eerst van achteren, en oordeel dan, of ik mag benijd worden. Toen zij zagen, dat hij aldaar erg verbrand was, zoodat de haren waren uitgevallen en de huid verschroeid was, werd hij beklaagd; niemand wilde in de keuken gaan en allen verlieten hem.

Heer Koning! zoo is het met de gierigen; wanneer ze in het bezit van goed en magt komen, dan wil een ieder hen ten vriende hebben; men ontziet hen overal, omdat ze het vleesch in den mond hebben; een ieder spreekt zoo zij het willen hooren, of men ondervindt moeite en afkeuring; men moet ze prijzen, om dat ze anders kwaad worden, zoo worden zij gesterkt in hunnen boozen aard. Elk die zoo handelt, denkt weinig aan de uitkomst. Bekomen zij eindelijk de welverdiende straf, en verliezen zij de magt, dan mag men hen niet meer lijden; dan vallen de haren aan beide zijden af; dit zijn hunne vrienden, groot en klein, die hen ook afvallen en hen alleen laten staan, gelijk de honden deden, toen zij hunnen kameraad zoo van achteren naakt en geblakerd zagen. Heer Koning! versta mij wel. Dit zal nooit alzoo van REINTJE kunnen gezegd worden. Ik zal de zaken alzoo ten beste schikken, dat mijne vrienden zich mijner niet zullen schamen. Ik zal uw belang

Dog krigen fodane faken straf,
 Ö'r regimente slait draden av.
 Tolästen mag men se nigt liden,
 Sus falt ön dat här üt to beden fiden;
 Dat fint ö're frunde gröt unde klên,
 De fallen dänne av int gemên,
 Unde laten ön sus allene stân,
 Gelyk so desse hunde hävven gedân,
 Do se segen ö'ren kumpân forbrand,
 Unde agter sus blöt unde gefhand.
 Here, forstât mine wörde regt:
 Nigt s'hal fan Reinken sus wörden gefägd.
 Ik wil also des bästen ramen,
 Mine frunde s'holen sik miner nigt s'hamen.
 Ik danke juwer gnaden mid alleme slyt.
 Wufte ik juwen willen, ik dede'n alletyd.

De koning sprak: wat helpen fele wörd?
 Ik hävve't alle wol gehörd,
 Ik hävve juwen sin ök wol forstân,
 Ik wil ju wedder fätten an
 In minen råd alse ein eddelen barôn,
 Darumme sint ji dit s'huldig to dön,
 Unde wil, dat ji fro unde spade
 Komen to mineme hemeliken rade.
 Ik fätte ju wedder in al juwe magt.
 Sêt, dat ji ju för misfedäd wagt!
 Helpet alle fake tom bästen keren.

De

met allen vlijt behartigen , en ken ik uwen wil , dan zal ik dezen ten allen tijde helpen volbrengen."

REINTJE wordt verheven , tot *Kanzelier des Rijks.*

De Koning sprak : „ Waartoe zouden vele woorden dienen. Ik heb alles wel gehoord en heb uwe redenen wel begrepen. Ik wil u als een edelen Baron wederom in mijnen Raad zettē. Ik begeer dat gij vroeg en laat toegang zult hebben tot mijnen geheimen raad , en gij zijt verplicht , dit aan te nemen. Ik herstel u in uwe vorige magt. Zie toe , dat gij u voor misdaden hoedt , en help alle zaken ten beste schikken. Het Hof kan uwen raad niet ontberen , en wanneer gij uwe wijsheid ten goede aanwendt , dan

E e 4

is

